

A bazsalikom (*Ocimum basilicum* L.) termesztése a Lily's Micro Greens kertészetben

Major Andor

Gyógy- és fűszernövények felsőoktatási szakképzés levelező munkarend

Kertészettudományi Intézet, Gyógy- és Aromanövények Tanszék

Belső témavezető: Lakatos Márk mesteroktató, Gyógy- és Aromanövények Tanszék

Szakdolgozatom célja, hogy betekintést nyújtson a talajnélküli növénytermesztési módszerbe, illetve bemutassam a bazsalikom, mint mikrozöldség termesztésének ezen módszerét és eredményeit, valamint megoszthassam a technológia előnyeit és kihívásait. Az összefüggő szakmai gyakorlatom 2024. február 12-től március 8-ig tartott.

A gyakorlatot a Lily's Micro Greens kertészetben töltöttem, ahol a hidropónikus termesztés módszerével és kihívásaival szembesülhettem. A kertészetben szerzett tapasztalatok lehetőséget adtak a talajnélküli növénytermesztés megértéséhez.

A kertészet Dorogon található Komárom-Esztergom vármegye keleti részén. Roland és Diána lányukról Liliről nevezték el a vállalkozást, amelyben ketten dolgoznak. 2016-ban született meg a családi vállalkozás gondolata. Kezdetben csak mikrozöldségeket termesztettek, idővel ehető virágok és fűszernövények is megjelentek a kínálatukban.

Mikrozöldségek termesztése egész évben megállás nélkül folyik egy okosháznak nevezett létesítményben, melyet 2021 augusztusában építettek. Az általuk termelt mikrozöldség fajok száma körülbelül 25. A fűszernövények és az ehető virágok nevelése szabadföldön történik ideális időjárási feltételek mellett.

Két fajta bazsalikomot vetettem a gyakorlat alatt ('Sweet Genovese' és 'Thai'). Az első bazsalikom fajta nagy méretű, sötétzöld levelű, intenzív növekedésű, kellemes illatú és aromájú fajta, míg a második kisebb levelű, haragozöld színű, levele íveltebb és jellegzetes ánizsos illatot áraszt.

A kertészetben a bazsalikom termesztése a gyakorlatom ideje alatt szünetelt. Hideg időben ugyanis a termesztést felfüggesztik a körülményes tárolás miatt. A hűtőkamra a bazsalikom esetében nem jelent megoldást, mert a növény a hidegre rosszul reagál, a levelei megbarnulnak, elveszítik a fajtára jellemző alakjukat, ezáltal nem nyújtanak szép látványt, élvezeti értékéből nagyban veszít, majd rövid időn belül elpusztul. A termesztőházban való

tárolásuk csak rövid ideig oldható meg, mivel a termelés folyamatos és a rendelkezésre álló hely limitált. Ilyenkor kiveszik a termesztésből és olyan növényeket termesztnek helyette, melyek tárolásával nincs probléma és lehető legrövidebb időn belül kikerülve az új növények számára helyet biztosítanak.

A hidropónikus termesztés számos előnnyel rendelkezik a hagyományos talajalapú módszerekkel szemben. Ezek közül az optimalizált vízhasználatot, a termesztési feltételek precízebb szabályozását és a kártevőkkel szembeni nagyobb ellenálló képességet emelném ki. A rendszer nagy figyelmet igényel. A magas fokú ellenőrzés garantálja, hogy a növények a legjobb körülmények között növekedjenek, ezáltal maximalizálva a termelékenységet. Továbbá lehetővé teszi a növények sűrű, egymás mellé helyezését is, ami kisebb felületen nagyobb termés hozamot eredményez.

A gyakorlat során tapasztaltam, hogy a hidropónikus rendszerek számos kihívást rejtenek magukban. Ezek közé sorolható a kezdeti magas beruházás költségei, a rendszer érzékenysége, illetve a megfelelő szakmai tudás ismeretének szükségessége.

A kertészetben a növények termesztése során különös figyelmet kellett fordítanunk a növények tápanyagigényére, a víz megfelelő pH-értékének beállítására, ami kulcsfontosságú a növények egészséges fejlődése szempontjából.

A talajmentes növénytermesztés képes a klímaváltozás negatív hatásait mérsékelni azáltal, hogy jelentősen csökkenti a víz felhasználást. Lehetővé teszi olyan földterületek hasznosítását, ahol a talaj minősége nem megfelelő. Zárt rendszernek köszönhetően a szélsőséges időjárás csökkenti a termékkiesés kockázatát, valamint a vertikális termelést lehetővé téve nagyobb termés hozamot lehet elérni.